

O r e d o w n i k

powiatu Chodzieskiego

Urzędowy organ publikacyjny.

Wychodzi w środę i sobotę. Przedpłata kwartalna wynosi 180 mk. bez odnośnienia do domu. Cena ogłoszeń: jednołamowy wiersz petytowy lub jego miejsce na stronie sześciolamowej 20 mk. Reklamy: jednołamowy wiersz petytowy lub jego miejsce na stronie trzylamowej 50 mk.

Redaktor odpowiedzialny: M. Spektorek.

Drukarnia i nakładem drukarni: F. Spektorek,

— Telefon nr. 81. —

Nr. 40

Chodzież, sobota 27 maja 1922

69 rocznik

Część urzędowa.

Obwieszczenie.

Województwo Poznańskie (Wydział Przemysłowo-Handlowy) wydawać będzie poświadczania uprawniające do uzyskania w Głównym Urzędzie Przywozu i Wywozu w Warszawie pozwolenia na wywóz jaj zagranicę tylko takim firmom handlowym, które:

- 1.) Posiadają siedzibę (urządzenia techniczne) na obszarze Województwa Poznańskiego,
- 2.) Uczyniły zadość postanowieniom § 14. ordynacji procederowej o zgłoszeniu u kompetentnej władzy i otrzymały od niej potwierdzenie zgłoszenia w myśl § 15. ord. procederowej,
- 3.) Przedłożyą świadectwo przemysłowe na zapłacony zasadniczy podatek przemysłowy (A. kategorii I.) na rok 1922 w myśl ustawy z 17 grudnia 1921. (D. U. R. P. nr. 2. poz. 7.)
- 4.) Przedłożyą poświadczenie Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Poznaniu, że posiadają odpowiednie urządzenia techniczne do magazynowania, sortowania i prześwietlania jaj oraz fachowych pracowników.

Poznań, dnia 6-go maja 1922 r.

Wojewoda

L. dz. 1120) 22 VI. A.

W. Z.

(—) Dr. Hempowicz.

Powyższe podaję do wiadomości.

Chodzież, dnia 22. maja 1922 r.

Starosta

L. dz. 3754) 22 I. B. Dr. Jerzykowski.

Podług obrachunku ustanowionego przez Zarząd, są do płacenia w sekcji Chodzież na rok kalendarzowy 1921 od każdego rolnego i leśnego przedsiębiorstwa, składki w wysoko-

ści 22 krotnego podatku gruntowego do Poznańskiej Rolniczej Spółki Zawodowej i dodatki za przedsiębiorstwa poboczne oraz urzędników i robotników zawodowych.

Wyciągi i zestawienia są wyłożone w czasie od 1. 6. 22 r. do 15. 6. 22 r. w miastach w Magistratach, w gminach wiejskich u sołtysów wzgl. zarządach dworskich. Termin wyłożenia należy w zwykły sposób ogłosić.

Zarządy gminne winny składki i dodatki natychmiast ściągnąć i po odciągnięciu 2% kosztów za ściągnięcie najpóźniej w przeciągu 4-ech tygodni do tutejszej Powiatowej Kasy Komunalnej wpłacić.

Katastra winny do 1. 7. 22 r. z powrotem do Komisarza obwodowego być nadesłane.

W przeciągu 2-tygodni od kresu wyłożenia wolno przedsiębiorstwu założyć do Wydziału Powiatowego protest przeciw obliczeniu składek i dodatku.

Chodzież, dnia 22-go maja 1922 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego.

Dr. Jerzykowski.

Ze względu na ogólną drożyznę okazało się koniecznym podwyższenie kosztów utrzymania i pierwszego wyposażenia dla wychowanków umieszczonych w krajowych zakładach dla głuchoniemych i ociemniałych. Wobec tego Krajowy Związek Komunalny opierając się na § 12 ust. 3 ustawy z dnia 7. sierpnia 1911 r. o szkoleniu głuchoniemych i ociemniałych dzieci podwyższył od 1. stycznia 1922 r.

- a) kosztu utrzymania z 6 000 na 50 000 mk. rocznie,
- b) kosztu pierwszego wyposażenia z 2 000 na 10 000 mk.

Wszystkim interesowanym Związkom Ubogich powyższe do wiadomości.

Chodzież, dnia 22-go maja 1922 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego.

Dr. Jerzykowski.

W środę dnia 31-go maja r. b. o godzinie 12-tej w południe odbędzie się w Chodzieży na targowisku premjowanie klaczy i źrebic włościańskich według warunków niżej podanych:

I.

Komisja przeprowadzająca premjowanie klaczy i źrebic włościańskich będzie udzielała włościanom w r. b. których własność lub dzierżawa nie przekracza 300 mórg za źrebice do 3 lat premje pieniężne oraz za dobre pielegnowanie koni a całą hodowlę zasługującą na nagrodę dyplomy pierwszej i drugiej klasy. Warunki premjowanej źrebicy są następujące:

1. zatrzymanie źrebicy aż do 6 roku życia.
2. Przedstawienie jej rok rocznie na wystawach włościańskich danego powiatu komisji premjowania koni (źrebica raz premjowana może być także premjowana w następnych latach)
3. W wieku zdolnym do rozplodu stanowanie jej ogierem rządowym typu szlachetnego lub licencjonowanym prywatnie na Województwo.
4. W razie nie wypełnienia warunków zwrócić otrzymaną nagrodę W. I. R.

II.

O ile gospodarz pragnie osiągnąć powyższą nagrodę, winien przedstawić również matkę źrebicy jeżeli jeszcze jest w jej posiadaniu.

III.

Na klacze 4 letnie i starsze udziela się tylko kwity stanowania pełnej wartości.

Komisja zważa przy premjowaniu na dobre chody, dobrą i silną budowę przedstawionych źrebic i klaczy, prawidłową postawę, oraz typ przedstawionych koni.

Wszelkie kwestie sporne załatwia komisja na miejscu, jej orzeczenie jest decydujące. Nagrody udziela się tylko w miarę środków stojących W. I. R. do dyspozycji.

P. P. Burmistrzowie, Komisarze obwodowi, sołtysi względnie Przełożeni Obszarów dworskich ogłaszają powyższe w gminach swoich.

Chodzież, dnia 23-go maja 1922 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego.

Dr. Jerzykowski.

Niniejszem podaję do wiadomości, iż w ślad mego ogłoszenia z dnia 19. 4. 22r. w Urzędniku powiatowym nr. 32 dot. wymiany wykazów osobistych przez optantów przedłużam termin do 31. maja włączenie PP, Komisarzy obw. wzgl. Sołtysów i Burmistrzów wzywam do bezwłocznego ogłoszenia niniejszego w swych obwodach.

Chodzież, dnia 19. maja 1922r.

Starosta Dr. Jerzykowski.

Wniosek o udzielenie patentów domokrażnych na rok 1922 uwzględnia się tylko do 1. czerwca 1922r. Później nam przesłane wnioski zostaną tylko uwzględnione w nadzwyczajnych wypadkach o ile są należyście umotywowane.

Poznań, dnia 29. 4. 1922r.

W imieniu Wojewódzkiego

Sądu Administracyjnego

Przewodniczący.

Dr. Jerzykowski.

Nazwiska

osób wyprowadzających się do Niemiec.

Gertrud Sommerfeld z rodz.	Ostrówki, wdowa
Wilhelm Schulz	„ Chodzież, doz. fabr. porcel.
Wilhelm Schönfeld	„ Nowa-wieś, syn rolnika
Anna Mertens	„ Chodzież, wdowa
Wilhelm Eichstädt	„ Szamocin, szwec
Minna Weber	„ „ wdowa
Hermann Andre	„ „ piekarz
Augustyn Wisian	„ Chodzież, robotnik
Hermann Stümke	„ Żelgniewo, rolnik
Otto Walter	„ Brodna, robotnik
Karl Walter	„ „

Chodzież, dnia 27. maja 1922 r.

Starosta. Dr. Jerzykowski.

Obwieszczenie

w sprawie wykupna świadectw przemysłowych.

Ustawą z dnia 17 grudnia 1921 r. (Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej nr. 2 z roku 1922) rozciągnięto na b. dzielnicę pruską moc obowiązującą roz. ustawy o podatku przemysłowym, a równocześnie zniesiono moc obowiązującą pruskiej ustawy o podatku przemysłowym z dnia 24 czerwca 1891 r., o podatku domokrażnym z dnia 3 lipca 1876*, o podatku od składów wędrownych z dnia 27 lutego 1880 r. i o podatku od składów kupieckich z dnia 18 lipca 1900 r.

Nowa ustawa o podatku przemysłowym, ogłoszona w brzmieniu obecnie obowiązującym w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej nr. 17 z dnia 22 marca b. r., a wraz z dodatkowymi rozporządzeniami i szczegółową instrukcją Ministra Skarbu w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa nr. 9 z dnia 24 marca b. r., obowiązuje od 1 stycznia 1922 r.

Według tej ustawy podlegają **) opłacie podatku przemysłowego:

1. przedsiębiorstwa handlowe, w tej liczbie przedsiębiorstwa kredytowe i ubezpieczeniowe, pośrednictwa handlowe, wszelkiego rodzaju antreprzy i dostawy;
2. przedsiębiorstwa przemysłowe: zakłady fabryczne (w tem fabryczno-górnice), rzemieślnicze, górnicze i przewozowe;
3. osobiste zjęcia przemysłowe: ekspedytorzy, trudniący się obsługą na własny rachunek opłacaniem w urzędach celnych cel za towary, otrzymywane przez osoby trzecie, maklerzy giełdowi, inspektorzy i agenci towarzystw ubezpieczeniowych, żeglugowych i innych przedsiębiorstw

*) Nie zniesiono jednak mocy obowiązującej niem. ordynacji procedurowej z dnia 21 czerwca 1869 r. wraz z późniejszymi nowelami, wobec czego postanowienia tej ordynacji, odnoszące się zwłaszcza do handlu domokrażnego (tytuł III par. 55—63), obowiązują nadal, a ograniczenie art. 25 ustawy o państwowym podatku przemysłowym co do zakazu handlu pewnego rodzaju towarami nie stosuje się do domokrażców na obszarze b. dzielnicy pruskiej.

**) Z wyjątkami, wskazanymi w art. 6. W myśl tego artykułu są wolne od podatku przemysłowego, a zatem nie potrzebują wykupywać świadectw przemysłowych, między innymi:

zakłady lub utrzymywane przy pomocy Państwa lub samorządu lub instytucji społecznych, oświatowych, dobroczynnych wszelkiego rodzaju zakłady naukowe i wychowawcze, przytulki, zakłady poprawcze, biblioteki i czytelnie publiczne, ogólnie kształcące muzea, galerje, i wystawy, warsztaty szkolne, oraz utrzymywane przez stowarzyszenia sportowe sale gimnastyczne i techniczne i cyklodromy;

warsztaty rzemieślnicze, prowadzone bez obcej pomocy lub z pomocą wyłącznie członków rodziny;

wszelkie przedsiębiorstwa handlowe na jarmarkach, trwających najwyżej 1 dzień, wszelkiego rodzaju antreprzy i dostawy na sumę, nie przewyższającą 30 000 mk.; odnajmowanie pokoiów umeblovanych bez stołowania i bez sprzedaży trunków, jeżeli jedna osoba odnajmuje nie więcej niż 2 pokoje;

oprzedań hurtowa towarów własnego wyrobu na giełdach, z własnych zakładów przemysłowych lub kantorów, albo zakładów utrzymywanych przy zakładzie przemysłowym lub w obrębie tej miejscowości, gdzie się zakład przemysłowy znajduje;

oprzedań detaliczną towarów własnego wyrobu bezpośrednio z zakładu przemysłowego bez urządzenia przy nim oddzielnego magazynu lub sklepu do sprzedaży detalicznej towarów.

Wniosek o udzielenie patentów domokrażnych na rok 1922 uwzględnia się tylko do 1. czerwca 1922r. Później nam przesłane wnioski zostaną tylko uwzględnione w nadzwyczajnych wypadkach o ile są należyście umotywowane.

przewozowych oraz instytucji kredytowych, oraz wszelkiego rodzaju i nazwy pośrednicy handlowi, subjecki podróżujący (komiwojażerowie);

4. samodzielne wolne zajęcia zawodowe: lekarze, dentyści, lekarze weterynaryjni, felczerzy, adwokaci, obrońcy sądowi, notariusze, wydawcy pism periodycznych, literaci, artyści, architekci, inżynierzy, technicy, chemicy, agencji.

Podatek przemysłowy dzieli się na podatek zasadniczy i dodatkowy. Podatek zasadniczy opłacają przez wykupienie świadectw przemysłowych wymienione pod L. 1—3 przedsiębiorstwa zajęcia osoliste. Przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe winny wykupić świadectwa przemysłowe nie tylko na zakłady (służące do prowadzenia handlu lub przemysłu), lecz także na każde pomieszczenie składowe (służące do przechowania, suszenia, czyszczenia, sortowania, brakowania, przeładowania i pakowania towarów).

Wysokość należności za świadectwa przemysłowe zależy od stopnia rozwoju w danej miejscowości handlu i przemysłu i od wielkości przedsiębiorstwa (zyskowności osobistego zajęcia przemysłowego), ocenianej na podstawie zewnętrznych znamion. W tym celu podzielono miejscowości państwa (poza miastem stołecznym Warszawą) na 4 klasy, przedsiębiorstwa handlowe na 5, przemysłowe na 8, a osobiste zajęcia przemysłowe na 4 kategorie. Stosownie do tego istnieje 66 odrębnych płatnych świadectw przemysłowych o stałej, z góry oznaczonej stawce podatkowej.

Wybór odpowiedniego świadectwa pozostawiony jest do woli wykupującego, który jednak wykupił świadectwo niższej wartości niż to, jakie wykupić należało, będzie zobowiązany zamienić posiadane świadectwo za odpowiednią dopłatą na właściwe, a oprócz tego ulegnie karze grzywny trzykrotnie wziętej niedopłaconej należności.

Świadectwa wydaje się z reguły z góry na rok i odnawia się przed 1 stycznia każdego roku***). Termin wykupienia świadectw na rok 1922 został dla b. dzielnicy pruskiej przedłużony do końca czerwca br. Również dla b. dzielnicy pruskiej została należność za świadectwa przemysłowe na rok 1922 obniżona o 25%. Kto po upływie terminu, wyznaczonego do wykupienia świadectw, tzn. od 1 lipca br. począwszy, nie będzie posiadał świadectwa przemysłowego, ulegnie oprócz obowiązku opłaty należytego świadectwa karze grzywny trzykrotnie wziętej nie opłaconej należności za świadectwo, jakie winien był opłacić, a oprócz tego może się narazić na zamknięcie przedsiębiorstwa.

Wzywa się zatem wszystkich właścicieli przedsiębiorstw handlowych, przemysłowych pomieszczeń składowych, jakoteż prowadzących osobiste zajęcia przemysłowe, ażeby celem wykupienia świadectw przemysłowych zgłosili się w terminie jaknajwcześniej, najpóźniej jednak do 30 czerwca br. w właściwym Urzędzie Skarbowym Podatków Bezpośrednich, gdzie po wypełnieniu stosownej deklaracji otrzymają świadectwo przemysłowe z wypisaną na niem należnością podatku państwowego i pobieranych równocześnie dodatków na rzecz publicznych związków niepaństwowych (gminy lub powiatu, szkół, Izby Przemysłowo-Handlowej). Należność samą uiszcza się w Kasie Skarbowej, — w Poznaniu w Kasie Miejskiej ul. Nowa 10 — która odbiór potwierdzi na świadectwie.

Świadectwa przemysłowe mają się znajdować w zakładach na miejscu widocznym. Oprócz tego każdy zakład i pomieszczenie składowe winno mieć odpowiedni szyld. Niezastosowanie się podlega karze.

Co do opłaty dodatkowego podatku przemysłowego wyda się stosowne zarządzenie w czasie późniejszym.

***) Na nowopowstające zakłady, procedury lub osobiste zajęcia przemysłowe mogą być opłacane świadectwa w ciągu całego roku, przyczem przed 1 lipca wydaje się świadectwa roczne, a od 1 lipca — świadectwa półroczne (art. 33).

Poznań, dnia 2 maja 1922 r.

Wielkopolska Izba Skarbowa

L. dz. 1405-22. II a.

Wolne miejsca.

- 10 robot. do tłuczenia kamieni
- 1 parobka sam. do koni
- 5 chłopaków do bydła
- 6 sług do miasta i na wieś
- 3 dzielnych ślusarzy
- 6 chłopaków 14--16 lat do fabryki w m.

Poszukujących pracy.

- 6 rodzin na deputat
- 3 kowali
- 1 maszynista
- 2 cieśli
- 1 młynarz
- 1 malarz
- 1 biurowy
- 14 górników do Francji
- 13 robotników do Francji
- 2 dziewczyny do fabryk w m.
- 15 robotników do fabryk w m.
- 45 robotników niewykwalif.

Chodzież, 26 maja 1922 r.

Państw. Urząd Pośr. Pracy w Chodzieży, telef. 26.

Submisja na eksploatację torfowisk położonych

w obrębie nadleśnictwa niżej podpisanego odbędzie się

w środę dnia 7-go czerwca r. b.

o godz. 12-tej w południe.

w kancelarii nadleśnictwa w obecności ewtl. przybyłych reflektantów.

Eksploatowane mają być pokłady:

- los 1.) w okręgu miały nad jeziorem Świętem 6 ha
- los 2.) w okręgu Rosko-przy Stępach . . . 1 ha

Na poszczególne losy oddzielnie należy przesłać oferty z napisem „submisja na eksploatację torfowisk” w zapieczętowanych kopertach do dnia 7-go czerwca r. b. godziny 11-tej przedpołudniem z wyraźnym potwierdzeniem, że oferent zgadza się na warunki dzierżawne które można przejrzeć w kancelarii nadleśnictwa.

Zatwierdzenie ofert zastrzega sobie dyrekcja lasów państw. w Poznaniu bez względu na wysokość nadejdy. Cenę dzierżawy należy podać za 1000 sztuk wyrobionych cegiełek surowego torfu.

Nadleśnictwo państw. Potrzebowice

(poczta Wieleń pow. czarnkowski;
stacja kolej. Wieleń i Miały.)

Jan Meller, dentysta, Chodzież,

Nówy rynek 4, w domu p. Adamskiego.

Przyjmuje oprócz środy i czwartku
w wszystkie inne dni od godz. 9—6.

Szanownym interesantom donoszę, że
pracuję także dla członków kasy chorych.

WĘGIEL brunatny
 z rewiru Frankfurtskiego
 po 480 mk. niem. za tonę (20 ctr.) franco.
 granica Stentsch z natychmiastową dostawą.
 Wielkie zaoszczędzenie kosztów przewozu w
 porównaniu do węgla kamiennego.
 Zapłata w markach polskich.
Górnośląskie
przedsiębiorstwo węglowe
POZNAŃ, Wały Zygmunta Augusta 3.

Zabraniam niniejszem
 wstępu na moje i zioło,
 w szczególności zaka-
 zuje pod karą kary się.
Otto Henning,
Bredna.

Księgi poborowe
karty podatkowe
 na składzie
Drukarnia Orędownika

Jeszcze raz **p. Bergandera** proszę
 zabrać swoją

Łódź z jeziora.

K. Hulanicki.

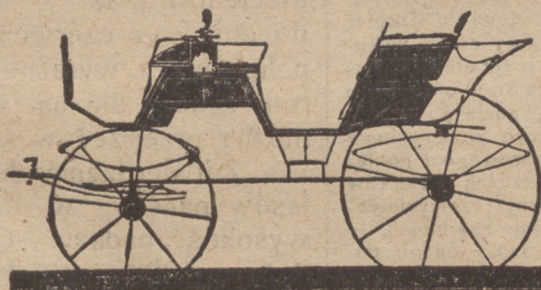
Młynki do czyszczenia
zboża, centryfugi, paro-
wniki, jak i wszelkie
inne maszyny i narzędzia
rolnicze — dostarcza tanio

Fabryka maszyn Haupt

Chodzież

Tel. 95.

Założone
1811 r.

prm. srebrnym medal.
Bydgoszcz 1904 r.

Wykonywanie modnych i trwałych powózek
Wszelkie reperacje i odświeżenia
Gotowe powózki zawsze na składzie.

Fabryka powozów EDMUND JAMMER Chodzież
Pod Lipami 4.